

Nr 106.

Av herr **Aronson m. fl.**, *angående åtgärder mot den allmänna kastningen bland nötkreatur.*

Bland de svårigheter, mot vilka vårt jordbruks utövare ha att kämpa, äro för visso de smittosamma sjukdomarna bland husdjuren en av de betydelsefullaste. I medvetande därom hava också statsmakterna under en lång följd av år anslagit medel till befrämjande av kampen mot dessa. Även för innevarande år begäras under nionde huvudtiteln avsevärda belopp för samma ändamål. Som sig bör hava statsmakterna härvid i första hand inriktat sig på bekämpande av de sjukdomar, som till sina verkningar varit för respektive djurägare mest fördärvbringande. Tuberkulos samt mul- och klövsjuka hava därvid varit föremål för speciella ingripanden. Ingen läser kunna bestrida, att vad därutinnan uträttats också varit av synnerligen gagnande betydelse för vårt lands modernäring.

En sjukdom, som enligt vårt förmenande icke vunnit det beaktande, som den i ifrågavarande avseende förtjänar, är den allmänna kastningen bland nötkreatur. Såväl på grund av sin stora utbredning — försakad av dess stora smittofarlighet — som genom de för respektive djurägare ödeläggande verkningar, som denna sjukdom oftast medför, torde densamma numera vara att anse som en bland de allra svåraste på sitt område. När därtill kommer att sjukdomen sannolikt genom mjölken ofta överföres jämväl på människor och därvid har en synnerligen elakartad karaktär, torde fullt giltiga skäl föreligga för att densamma ägnas en omsorgsfull uppmärksamhet.

Den allmänna kastningen yttrar sig som bekant däruti, att fostret i den angripna kon dör och framfödes i regel cirka tre månader för tidigt. Mjölkvastningen blir som följd härav långt mindre än efter kalvning i normal ordning. Sterilitet blir ofta följden av sjukdomen liksom även andra för djurets välbefinnande synnerligen nedbrytande åkommor, vilka senare göra djuret mindervärdigt även för slakt. Där sjukdomen en gång vunnit insteg hos en nötkreatursbesättning, sprider den sig i regel med en fruktansvärd snabbhet över hela besättningen. I sällsynta fall kan sjukdomen hava ett någorlunda godartat förlopp, men i regel medför den för djurägaren svåra, ja understundom ruinerande verkningar. Sjukdomens förekomst blir en så mycket mer allvarlig sak, som dess stora smittofarlighet ger densamma mycket stora möjligheter att sprida sig till nya besättningar. Smittovägarna äro enligt uppgifter från sakkunnigt håll ännu icke fullt utforskade, vilket medför, att den enskilde djurägaren har mycket små möjligheter att effektivt skydda sin besättning för denna sjukdom. Klart är emellertid, att i den mån man kan angripa och tillintetgöra själva källorna för smittan har man möjlighet att med framgång bekämpa densamma.

Av det sagda torde framgå dels att allmän kastning är en sjukdom, som

allvarligt hotar den svenska ladugårdsskötseln, dels att verkningsfulla åtgärder mot densamma icke äro tänkbara utan ingripanden från det allmännas sida.

På grund härav anse vi, att en sakkunnig utredning om vad som till denna sjukdoms bekämpande kan och bör göras är av ett kraftigt behov påkallat. Måhända böra resurser för sjukdomens närmare utforskande i första hand ställas till förfogande. För övrigt torde en lämpligt avvägd lagstiftning, som hindrar en allt för fri handel med nötkreatur, vara ofrånkomlig. Tillfullo inse vi att en dylik lag skulle komma att bli i många stycken betungande för vår boskapskötsel. Men med hänsyn till den stora skada, som denna sjukdom tillfogar vår mjölkproduktion, anse vi, att rätt så långt gående åtgärder även i frihetsbegränsande syfte måste tolereras, under villkor att de med visshet kunna beräknas leda till ett effektivt bekämpande av den farsot, varom här är fråga.

Då sålunda enligt vårt förmenande en grundlig undersökning bör göras om och på vad sätt den ifrågavarande sjukdomen kan och bör bekämpas hemställa vi,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om en allsidig utredning om vilka åtgärder som till bekämpande av den allmänna kastningen bland nötkreatur lämpligen kunna vidtagas, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 18 januari 1935.

Ernst Aronson.

Nils Persson.

Ernst V. Olsson.

Albert Johansson.

Josef Hagman.